

Številka: 403-26/2018/
Ljubljana, 18. 2. 2019
EVA
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Polletno poročilo Ministrstva za finance Vladi Republike Slovenije o učinkih izvedenih ukrepov na podlagi Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2018
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), šestega odstavka 20. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K, 23/14 – ZDIJZ-C, 104/15, 26/17 – ORZUKSB33 in 27/17 – popr.) in 50. člena Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13 in 22/16) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Polletnim poročilom Ministrstva za finance o učinkih izvedenih ukrepov za krepitev stabilnosti bank za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2018.
Stojan Tramte generalni sekretar
Sklep prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">• Ministrstvo za finance• Služba Vlade RS za zakonodajo• Banka Slovenije• Slovenski državni holding, d. d.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">• Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem• Janja Jereb, vodja Sektorja za finančni sistem• mag. Robert Petek, sekretar, Sektor za finančni sistem• Barbara Režun, svetovalka – pripravnica, Sektor za finančni sistem
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Pri pripravi gradiva sta sodelovali Banka Slovenije in Slovenski državni holding, d. d.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratak povzetek gradiva:
V skladu s šestim odstavkom 20. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K, 23/14 – ZDIJZ-C, 104/15, 26/17 – ORZUKSB33 in 27/17 – popr.) in 50. členom Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13 in 22/16) Ministrstvo za finance spremlja učinke izvedenih ukrepov za krepitev stabilnosti bank ter pripravi polletno poročilo Vladi Republike Slovenije. Ministrstvo za finance je v ta namen pridobilo podatke in informacije od Banke Slovenije ter Slovenskega državnega holdinga, d. d.

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:			NE	
<ul style="list-style-type: none"> – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. 				
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:				
<ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE 				
Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /				
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:				
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:			NE	
Gradivo je takšne narave, da sodelovanje javnosti ni potrebno.				
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:			NE	
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:			NE	
Dr. Andrej Bertonec MINISTER				

Priloge:

- predlog sklepa (priloga 1)
- obrazložitev sklepa (priloga 2)
- Polletno poročilo Ministrstva za finance o učinkih izvedenih ukrepov za krepitev stabilnosti bank za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2018 (priloga 3)
- statistične priloge (priloga 4)

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 26/17 – ORZUKSB33 in 27/17 – popr.), šestega odstavka 20. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K, 23/14 – ZDIJZ-C in 104/15) in 50. člena Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13 in 22/16) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Polletnim poročilom Ministrstva za finance o učinkih izvedenih ukrepov za krepitev stabilnosti bank za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2018.

Stojan Tramte
generalni sekretar

Številka:
Ljubljana, ...

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade RS za zakonodajo
- Banka Slovenije
- Slovenski državni holding, d. d.

OBRAZLOŽITEV SKLEPA

V skladu s šestim odstavkom 20. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K, 23/14 – ZDIJZ-C, 104/15, 26/17 – ORZUKSB33 in 27/17 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZUKSB) in 50. členom Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13 in 22/16; v nadaljnjem besedilu: uredba) Ministrstvo za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) spremlja učinke izvedenih ukrepov za krepitev stabilnosti bank ter pripravi polletno poročilo Vladi Republike Slovenije.

Uredba v 50. členu določa, da ministrstvo pri poročanju vlado seznanj:

1. s kapitalsko ustreznostjo bank, v zvezi s katerimi so bili izvedeni ukrepi;
2. s stanjem v bančnem sistemu v zadnjih šestih mesecih;
3. z gibanjem višine pribitka na državne obveznice med izvajanjem ukrepov;
4. z gibanjem bruto domačega proizvoda med izvajanjem ukrepov;
5. z gibanjem obsega nedonosnih izpostavljenosti v bančnem sistemu med izvajanjem ukrepov;
6. s stanjem pokritosti nedonosnih izpostavljenosti bank z oslavitvami in zavarovanji ter
7. z uresničevanjem zavez, ki jih je Republika Slovenija dala EU v skladu s pravili o državnih pomočeh.

Ministrstvo je v skladu z določbami ZUKSB zaradi priprave poročila pridobilo podatke in informacije od Banke Slovenije ter Slovenskega državnega holdinga, d. d. Tako to poročilo glede kapitalne ustreznosti bank, stanja v bančnem sistemu, gibanja višine pribitka na državne obveznice, gibanja bruto domačega proizvoda, gibanja obsega nedonosnih izpostavljenosti ter stanja pokritosti nedonosnih izpostavljenosti bank upošteva ugotovitve in analize Banke Slovenije, ki se nanašajo na obdobje tega poročila. Del ugotovitev glede uresničevanja zavez je prispeval Slovenski državni holding, d. d., kot upravljavec premoženja države v bankah.

Kot izhaja iz predlaganega sklepa, se Vlada Republike Slovenije seznanj s Polletnim poročilom Ministrstva za finance glede učinkov izvedenih ukrepov za stabilnost bank za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2018.

Polletno poročilo Ministrstva za finance o učinkih izvedenih ukrepov za krepitev stabilnosti bank za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2018

UVOD

V skladu s šestim odstavkom 20. člena Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K, 23/14 – ZDIJZ-C, 104/15, 26/17 – ORZUKSB33 in 27/17 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZUKSB) in 50. členom Uredbe o izvajanju ukrepov za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 103/13 in 22/16; v nadaljnjem besedilu: uredba) Ministrstvo za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) spremlja učinke izvedenih ukrepov na podlagi določb ZUKSB ter pripravi polletno poročilo Vladi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada). Učinki so presojeni tudi z vidika izpolnjevanja zavez, ki jih je Republika Slovenija dala Evropski komisiji v skladu s pravili o državnih pomočeh.

Uredba v 50. členu določa, da ministrstvo pri poročanju vlado seznani:

1. s kapitalsko ustreznostjo bank, v zvezi s katerimi so bili izvedeni ukrepi;
2. s stanjem v bančnem sistemu v zadnjih šestih mesecih;
3. z gibanjem višine pribitka na državne obveznice med izvajanjem ukrepov;
4. z gibanjem bruto domačega proizvoda med izvajanjem ukrepov;
5. z gibanjem obsega nedonosnih izpostavljenosti v bančnem sistemu med izvajanjem ukrepov;
6. s stanjem pokritosti nedonosnih izpostavljenosti bank z oslabitvami in zavarovanji ter
7. z uresničevanjem zavez, ki jih je Republika Slovenija dala EU v skladu s pravili o državnih pomočeh.

1. Kapitalaska ustreznost bank

Po prejeti državni pomoči so kapitalski količniki (CET1) za Novo Ljubljansko banko, d. d., (v nadaljnjem besedilu: NLB, d. d.) in Novo Kreditno banko Maribor, d. d., (v nadaljnjem besedilu: NKBM, d. d.) po stanju na dan 31. 12. 2013 znašali:

- NLB, d. d., 16,6 %, Skupina NLB 14,9 %,
- NKBM, d. d., 20,4 %, Skupina NKBM 18,1 %.

Količnik kapitalske ustreznosti (CET1) za Abanko, d. d., je po končani dokapitalizaciji po stanju na dan 31. 12. 2014 znašal 18,7 %, za Skupino Abanka pa 18,8 %.

Po stanju na dan 30. 6. 2018 je bila kapitalaska ustreznost (CET1) bank prejemnic državne pomoči taka:

- NLB, d. d., 26,2 %, Skupina NLB 18,7 %,
- Skupina NKBM 21,05 %,
- Abanka, d. d., in Skupina Abanka 23,1 %.

Po stanju na dan 30. 9. 2018 je bila kapitalaska ustreznost (CET1) bank prejemnic državne pomoči taka:

- NLB, d. d., 23,9 %, Skupina NLB 16,9 %,
- Skupina NKBM 20,5 %.

NKBM, d. d., količnika kapitalske ustreznosti ne razkriva. Prav tako količnikov kapitalske ustreznosti po stanju 30. 9. 2018 ni javno razkrila Abanka, d. d.

Vse tri banke **dosegajo kapitalske zahteve**, ki jih je v okviru procesa nadzorniškega pregledovanja in vrednotenja (SREP) določil pristojni nadzornik.

2. Stanje v bančnem sistemu v zadnjih šestih mesecih

Tveganja v bančnem sistemu v drugem polletju 2018 ostajajo na srednji ali nizki ravni, povečala pa so se tveganja na nepremičninskem trgu, pri čemer je bančni sistem zaradi visoke kapitalске ustreznosti in kreditnih standardov odpornejši na strese kot ob zadnji finančni krizi. Dohodkovno tveganje ostaja med pomembnejšimi v srednjeročnem obdobju, predvsem zaradi počasne rasti neto obrestnih prihodkov, še vedno pa je prisotno neto sproščanje oslabitev in rezervacij. Kakovost kreditnega portfelja v bankah se je zadnja leta izboljšala, aktivnejše pri zniževanju nedonosnih posojil bi morale biti predvsem banke, ki imajo izpostavljenosti iz preteklosti.

Kreditno tveganje: kakovost kreditnega portfelja v bankah se še naprej izboljšuje. Septembra je delež NPE¹ znašal 4,5 % (obseg NPE: 2 mrd EUR), pri čemer največji delež ostaja v sektorju podjetij (1,3 mrd EUR oziroma 9,6 %). Na področju malih in srednjih podjetij se sicer znižuje, a je kljub temu visokih 11,5 %. V izpostavljenosti do prebivalstva (3,5 % pri potrošniških in 2,5 % pri stanovanjskih posojilih) se NPE ne povečujejo. Pokritost NPE narašča (55,4-odstotna pokritost z oslabitvami in več kot 5-kratna pokritost oslabljenega dela NPE s kapitalom). Pri zniževanju obstoječih NPE bodo predvsem pomembne aktivnosti bank, ki zaradi svoje velikosti bolj bremenijo bančni sistem, pri omejevanju novih NPE pa makrobonitetni ukrepi.

Dohodkovno tveganje: že četrto leto zapored banke poslujejo z dobičkom, ki je v prvih treh četrtletjih pred obdavčitvijo znašal 422 mio EUR, a dohodkovno tveganje ostaja srednjeročno pomembno. Maja 2018 so po daljšem obdobju upadanja neto obrestni prihodki začeli rasti, obrestni odhodki pa so na zgodovinsko nizkih ravneh. Skupni obrestni prihodki naraščajo od poletja 2018. Neobrestni prihodki bank so zaradi enkratnih dogodkov v 2018 za 7 % presegli lanske. Neto obrestna marža se je izboljšala (na 1,84 % v obdobju do septembra 2018), raven kreditnega tveganja se je še znižala. V prihodnje bo ustvarjanje neto obrestnih prihodkov v veliki meri odvisno od kreditiranja, kjer se banke osredotočajo na gospodinjstva, v podjetjih pa je kreditiranje zgodovinsko nizko.

Obrestno tveganje: ostaja pomembno zaradi dosežene relativno visoke obrestne vrzeli med povprečnim obdobjem sprememb aktivnih in pasivnih obrestnih mer.² Povečuje se delež posojil s fiksno obrestno mero pri vseh vrstah posojil. Zaradi predvidenega počasnega prilagajanja depozitnih obrestnih mer se pričakuje pozitiven vpliv na neto obrestne prihodke bank, končni vpliv rasti tržnih obrestnih mer pa bo odvisen predvsem od hitrosti prilagajanja pasivnih obrestnih mer glede na aktivne. Nenaden in visok poskok tržne obrestne mere lahko zmanjša ekonomsko vrednost kapitala.

Tveganje financiranja bank: v tretjem kvartalu leta 2018 ostaja primerljivo s predhodnimi obdobji. Financiranje z vlogami nebančnega sektorja se že povečuje³ in sestavlja 74 % bančnih pasiv, a povečanje vlog še vedno presega povečanje posojil nebančnega sektorja, s čimer še vedno zadošča za financiranje posojilne aktivnosti banke. Ob vztrajanju nizkih obrestnih mer se povečujejo vpogledne vloge.⁴ Banke ohranjajo visok obseg najbolj likvidnih sredstev, delež najbolj likvidnih naložb (terjatev bank do centralne banke in v obliki vpoglednih vlog v bankah) je bil septembra 2018 podoben kot konec leta 2017, znašal je 11,5 % bilančne vsote. Obseg sekundarne likvidnosti v bančnem sistemu se ohranja pri 20 %, razmerje med posojili in vlogami nebančnega sektorja pa nekoliko pod 78 %.

Solventnostno tveganje: po povečanju iz prvega polletja 2018 se je v tretjem kvartalu kapitalška ustreznost bančnega sistema znižala na raven s konca leta 2017,⁵ kar je posledica znižanja kapitala (zadržanih dobičkov) pri eni od velikih bank zaradi izplačila dividend. Povečevanje kapitalskih zahtev se ni nadaljevalo. Ostajajo precejšnje razlike med bankami, pri čemer s šibkejšim kapitalškim položajem izstopajo majhne domače banke, postopno pa se kapitalška ustreznost znižuje tudi pri nekaterih bankah v tuji lasti, predvsem tistih, ki so posojilno aktivnejše.

Tveganje za okužbo in velika izpostavljenost: tveganje je nizko, nobena banka v tretjem kvartalu 2018 ni bila predmet okužbe. Obseg morda potrebne dokapitalizacije za doseganje prvotne kapitalške ustreznosti se je znova zmanjšal. Delež velikih izpostavljenosti v kapitalu se je zaradi zmanjšanja obsega kapitala rahlo povečal na 13,2 %. Koncentracija naložb v državne vrednostne papirje ostaja pri 15,9 %.

¹ NPE je kratica za *non-performing exposures* oziroma nedonosna posojila.

² Vrzal brez upoštevanja zahtevanih pogojev ostaja visoka, ob upoštevanju metodologije IRRBB (tj. *interest rate risk in the banking book* oziroma obrestno tveganje v bančni knjigi, ki upošteva različne pogodbene značilnosti, izvirajoče iz vzorcev obnašanja komitentov, in tako izračuna efektivne ročnosti sredstev in obveznosti) pa se skoraj izniči.

³ Septembra 2018 zaznana medletno povečanje za 5,7 %, od tega vloge za gospodinjstva 5,8 %; v zadnjih dveh mesecih se je rast upočasnila.

⁴ Delež je septembra 2018 znašal 72 % vseh vlog nebančnega sektorja, tj. 53 % bilančne vsote.

⁵ Na posamični ravni je dosegla 19,8 %, na konsolidirani osnovi pa 18,1 %.

Makroekonomska tveganja: v tretjem kvartalu 2018 se je nadaljevala visoka gospodarska rast v Sloveniji (4,8 %). Okrepile so se bruto investicije (za 13,4 %), predvsem rast osnovnih sredstev kot posledica investicij v zgradbe in objekte ter v stroje in opremo. Kljub ugodnim razmeram na trgu dela ostaja rast potrošnje gospodinjstev skromna (0,0 % v tretjem kvartalu 2018), zmanjšalo se je tudi zaupanje potrošnikov. Pomemben dejavnik gospodarske rasti z 1,7 odstotne točke ostaja prispevek neto izvoza blaga in storitev, a je zaznana nekoliko upočasnjena rast vrednosti izvoza. Pri tveganjih sta v ospredju naraščajoči protekcionizem in večja verjetnost neurejenega brexita, a slovensko gospodarstvo za zdaj ostaja robustno.

Tveganja v bančnem sistemu, ki izhajajo iz trga nepremičnin: zaradi visoke in dlje trajajoče rasti cen nepremičnin⁶ so ta tveganja povečana in se še lahko povečajo ob nadaljnji rasti cen. Hkrati se s povečanim optimizmom povečuje verjetnost čezmernega prevzemanja tveganj, ki se lahko uresniči s cenovnim obratom. Umirjanje števila transakcij, ki kljub temu ostaja visoko, lahko nakazuje na pomanjkanje (novih) stanovanj na trgu, lahko pa tudi na vse višje cene in manjšo dostopnost. Bančni sistem sicer ostaja manj izpostavljen kot ob zadnji finančni krizi, povprečno razmerje med vrednostjo stanovanjskega posojila in vsemi oblikami zavarovanj se je v tretjem kvartalu 2018 znižalo na 58,6 %. Banke ohranjajo visoke standarde za nova stanovanjska posojila, njihova rast pa je s približno 4 % stabilna. Izpostavljenost bančnega sektorja gradbeništvu in zadolženost slovenskih gospodinjstev ostajata majhni (31 % bruto domačega proizvoda; v nadaljnjem besedilu: BDP).

3. Gibanje višine pribitka na državne obveznice v času izvajanja ukrepov

Donosnost obveznic večine držav evrskega območja je v drugi polovici leta 2018 nekoliko porasla, predvsem zaradi povečane politične negotovosti v Italiji in zunanjetrgovinskih napetosti med Združenimi državami Amerike in Kitajsko. Volatilnost je bila izrazitejša predvsem pri italijanskih obveznicah. Zaradi stimulatívne denarne politike Evrosistema so se donosnosti drugih držav članic Evrosistema gibale v omejenem območju.

V okviru izvajanja programa nakupa vrednostnih papirjev APP je mesečni obseg kupljenih vrednostnih papirjev javnega in zasebnega sektorja od januarja do septembra 2018 znašal 30 mrd EUR, v zadnjem četrtletju se je zmanjšal na 15 mrd EUR in se konec decembra končal. Kljub temu je Svet Evropske centralne banke (v nadaljnjem besedilu: ECB) napovedal, da bo glavnice zapadlih vrednostnih papirjev reinvestiral še po koncu neto nakupov in na začetku dviganja ključne obrestne mere ECB. Obenem je potrdil pričakovanja ohranjanja ključnih obrestnih mer na sedanji ravni vsaj čez poletje 2019 oziroma vsaj do zagotovitve srednjeročnega vzdržnega približevanja inflacije 2 %. Objave Sveta ECB so omejevale porast tržnih donosnosti in premij za tveganja.

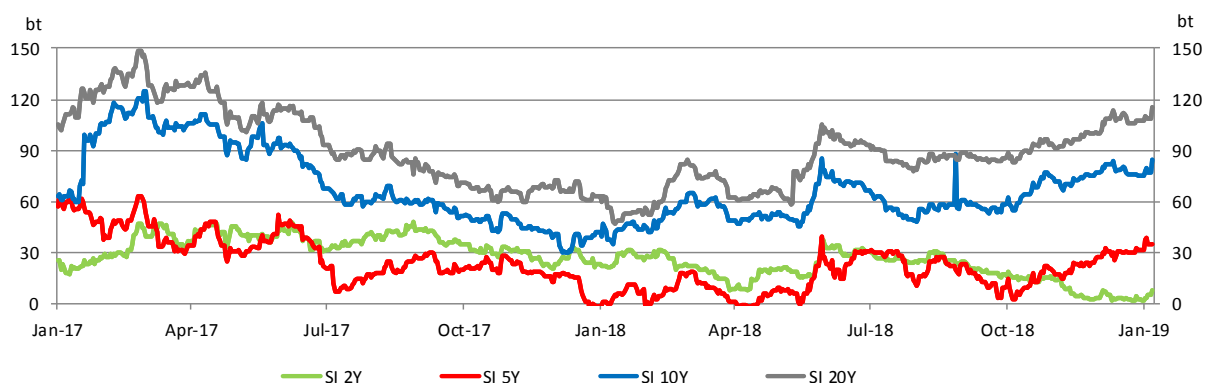
Tržne donosnosti obveznic Republike Slovenije so se v drugi polovici leta 2018 gibale na podobnih ravneh kot v začetku leta 2018, glede na nemške državne obveznice pa so pribitki nekoliko porasli.⁷ Rast pribitkov obveznic Republike Slovenije je bila kljub porastu italijanskih obveznic in obveznic drugih držav z nizko bonitetno oceno omejena. Leta 2018 so pribitki sicer nekoliko porasli, na 10-letni ročnosti za 33 bt, na 75 bt. Tudi donosnost 10-letnih slovenskih evrskih obveznic (1 %) je zaradi nadaljnje spodbujevalno naravnane denarne politike in rasti gospodarstva občutno nižja od španskih (1,5 %) in italijanskih (2,9 %).

Na donosnost slovenskih državnih obveznic ugodno vplivajo tudi relativno dobre bonitetne ocene in obeti za Republiko Slovenijo. 10. avgusta 2018, 2. novembra 2018 in 14. decembra 2018 so bonitetne agencije Fitch, Moody's in S&P potrdile oceno A-, Baa1 in A+ s stabilnimi oziroma pozitivnimi obeti. Republika Slovenija v drugi polovici 2018 ni izdala novih obveznic.

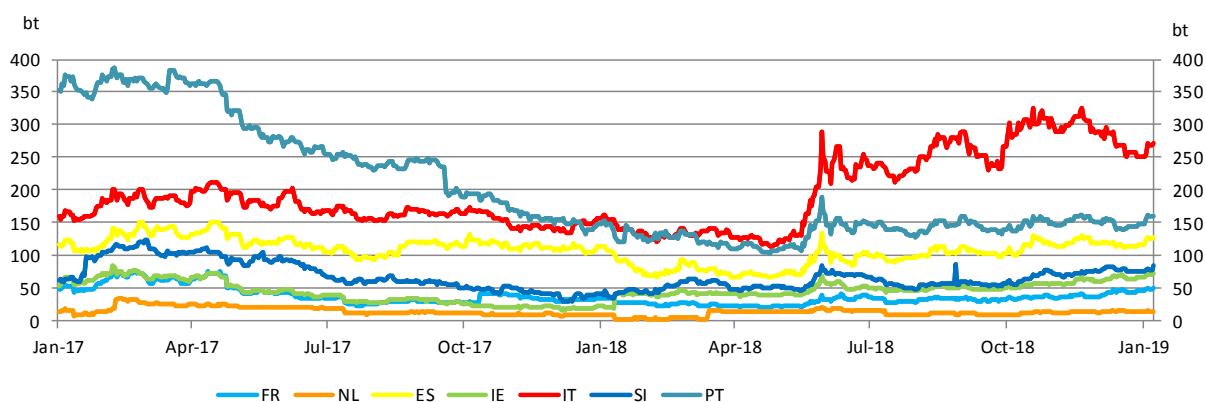
⁶ Po letu 2017 in prvem polletju 2018 se je visoka rast stanovanjskih nepremičninskih cen nadaljevala in bila v Sloveniji s 13,4 % medletno najvišja med državami evrskega območja.

⁷ Na porast pribitkov so najbolj vplivali zaostreni odnosi med Evropsko komisijo in italijansko vlado glede spoštovanja fiskalnih pravil ter povečana volatilnost na finančnih trgih kot posledica napetih zunanjetrgovinskih odnosov med Združenimi državami Amerike in Kitajsko.

Slika 1: Gibanje pribitkov obveznic RS glede na primerljive nemške obveznice po posameznih ročnostih

Slika 2: Gibanje pribitkov 10-letnih obveznic izbranih držav nad nemško

Vir: Bloomberg.

4. Gibanje bruto domačega proizvoda v času izvajanja ukrepov

Leta 2017 je slovensko gospodarstvo prešlo iz faze okrevanja v fazo hitre ekspanzije z eno najvišjih rasti BDP med državami evrskega območja, ki je dosegla 4,9 % (za 1,8 odstotne točke več kot leta 2016). Kljub temu je bil realni BDP v primerjavi s predkriznim vrhom večji le za 4,1 %. Drugačna je bila struktura, saj je bil prispevek neto menjave s tujino visoko pozitiven, rast financiranja zasebnega sektorja pa ni bila večinsko financirana z zadolževanjem, temveč z zadržanimi dobički. Rast zasebne potrošnje je bila v primerjavi s hitro rastjo zaposlovanja in plač v drugem polletju 2018 šibka. Visok presežek na tekočem računu plačilne bilance je dosegel 7,2 %. Rast državne potrošnje je bila ob prizadevanjih za konsolidacijo nizka, znižala se je tudi zunanja zadolženost države.

Gospodarska rast se je v **prvem četrletju 2018** umirila. Znižana tekoča dinamika in učinek osnove sta medletno rast BDP znižala na 4,6 %. Upočasnila se je tudi rast tujega povpraševanja ter z njo povezana rast industrijske proizvodnje in nekaterih storitev. Rast domačega povpraševanja se je povečala zaradi oblikovanja zalog in rasti zasebne potrošnje. Nadaljevalo se je povečevanje vseh vrst investicij, izstopale so gradbene, pri katerih je postala dejavnejša tudi država v povezavi z volilnim ciklusom. Neto prispevek menjave s tujino je bil po dolgem času negativen.

V drugem četrletju 2018 se je rast BDP znova upočasnila na 3,8 %. Rast zasebne potrošnje je bila nepričakovano nizka, prav tako rast bruto investicij. Če bi se taka gibanja nadaljevala, bi morda že lahko nakazovala na negativne posledice zaostrenih mednarodnih razmer. Mednarodno okolje je bilo sicer z vidika povpraševanja še vedno spodbudno, z visoko rastjo izvoza. Med agregati domačega povpraševanja so izstopali gradbene investicije in državno trošenje, kar ni preprečilo znižanja realne rasti uvoza, tako da neto menjava s tujino ostaja pomemben dejavnik gospodarske rasti.

V tretjem četrtletju 2018 je bila gospodarska rast s svojo strukturo višja in drugačna od pričakovane. BDP je bil četrtletno večji za 1,3 %, medletno pa za 4,8 %. Zaradi investicijskega ciklusa države je bil visok prispevek gradbenih investicij v skladu z nižjo gospodarsko rastjo v evrskem območju, predvsem v Nemčiji, zaradi močnega učinka osnove pa je bila dinamika blagovnega izvoza šibka. Rast uvoza se je, med drugim zaradi šibke zasebne potrošnje, dodatno znižala, zato je bil prispevek neto menjave s tujino k rasti BDP kljub temu visok. Nadaljevalo se je poslabševanje strukture rasti investicij z vidika povečevanja proizvodnih zmogljivosti gospodarstva. Dinamika investicij v stroje je šibka, a izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti v predelovalni dejavnosti ostaja velika, blagovni izvoz je medletno večji, finančni pogoji so ugodni. Investicije najverjetneje zavira povečana negotovost v mednarodnem okolju.

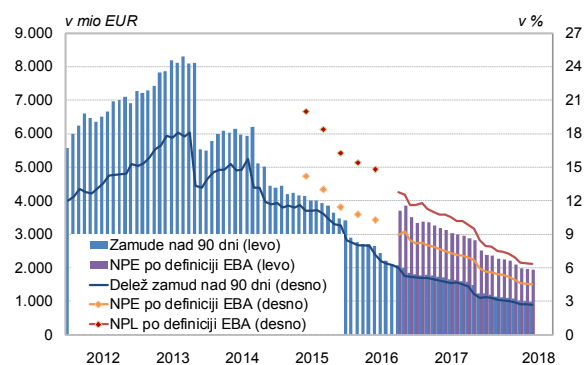
Tudi zadnje četrtletje 2018 je bilo gospodarsko ugodno, visoka rast naj bi se ohranila predvsem v gradbeništvu in nekaterih zasebnih storitvah. Z vidika nastajanj makroekonomskih neravnovesij je trenutno lahko problematična le rast cen stanovanj.

Inflacija se je lani v primerjavi z letom 2017 zaradi višjih prispevkov cen energentov in storitev povišala za 0,3 odstotne točke, s čimer je dosegla 1,9 % in se giblje v povprečju evrskega območja. Srednjeročno naj bi po napovedih Banke Slovenije **gospodarska rast ostala ugodna**, na predvidenih 3,4 % oziroma približno 3 % v letih 2020 in 2021. Zmernejša rast je odsev postopnega prehajanja v zrelejšo fazo gospodarskega ciklusa slovenskega gospodarstva in gospodarstev glavnih trgovinskih partneric. Prevladovali bodo dejavniki domačega povpraševanja z nekoliko višjo inflacijo, predvidoma okoli 2 %, zaradi predvidene višje rasti plač ter višjih stroškov podjetij in primerne rasti zasebne potrošnje. Nekoliko se bo zmanjšal presežek na tekočem računu plačilne bilance. **Zaradi negotovosti v mednarodnem okolju pa so tveganja, da bo gospodarska rast nižja od napovedane, velika.**

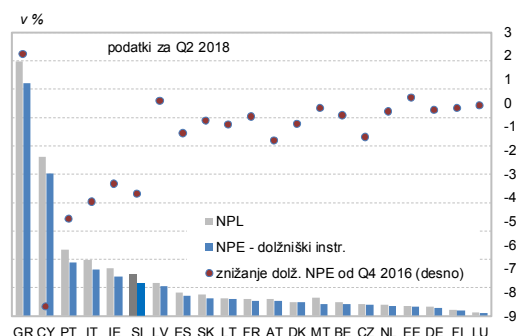
5. Gibanje obsega nedonosnih izpostavljenosti v bančnem sistemu v času izvajanja ukrepov

Zniževanje nedonosnih izpostavljenosti v bančnem sistemu se je leta 2018 še pospešilo. Upadanje NPE se je z -22 % decembra 2017 medletno povečalo na -34 % avgusta 2018 (delež NPE se je tako zmanjšal na 4,5 % oziroma vrednost na 1,96 mrd EUR).⁸ V mednarodni primerjavi se slovenski bančni sistem uvršča med države z največjimi zmanjšanimi deleži NPE, vendar je še vedno v zgornji tretjini držav.⁹ Podobno se Slovenija uvršča pri ožjem kazalniku kakovosti portfelja NPL.¹⁰ Delež NPL v slovenskem bančnem sistemu je septembra znašal 6,3 %, obseg pa 1,8 mrd EUR.

Slika 3: NPE, NPL in terjatve v zamudi nad 90 dni, stanja in deleži

Slika 4: Deleži NPE in NPL v državah evrskega območja

Opomba: Na desni sliki so prikazani konsolidirani podatki. Pri deležih NPE je na voljo le portfelj dolžniških instrumentov in ne vseh izpostavljenosti.

Vir: Banka Slovenije, ECB (*Consolidated banking data*).

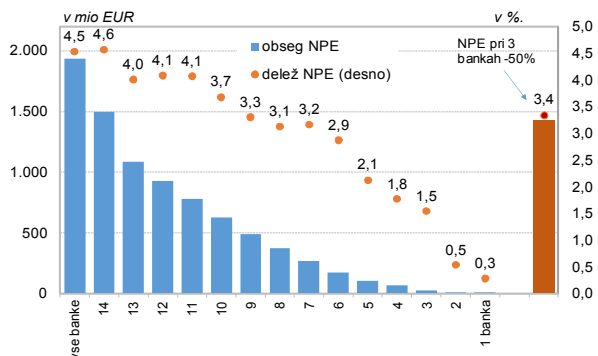
⁸ Te terjatve še vedno bremenijo bilance bank in ne prispevajo k ustvarjanju dohodka, trenutno obdobje gospodarske rasti je tudi primernejše za zniževanje slabih terjatev pred obratom poslovnega ciklusa.

⁹ V evrskem območju je imelo junija 2018 slabšo kakovost portfelja še pet držav, v vsej EU pa še Bolgarija in Hrvaška. Ciper, Portugalska in Italija so med koncem leta 2016 in junijem 2018 edine bolj zmanjšale delež NPE, po celotnem deležu NPE pa so še vedno pred Slovenijo.

¹⁰ NPL je kratica za *non-performing loans* oz. nedonosna posojila.

Čeprav je na ravni vsega bančnega sistema trend izboljševanja kakovosti kreditnega portfelja ugoden, sta v nekaterih bankah obseg in delež NPE še vedno razmeroma velika, zmanjševanje pa počasno. Banke z največjim obsegom NPE močno vplivajo na povprečno vrednost kakovosti kreditnega portfelja vsega bančnega sistema, ki bi z izključitvijo dveh bank z največjim obsegom deleža NPE na ravni sistema znašal 4,0 %.

Slika 5: Delež NPE za bančni sistem brez bank z največjimi obsegi NPE

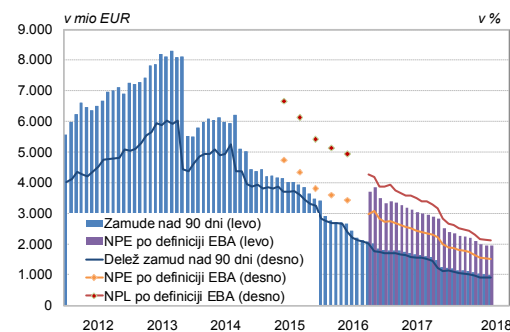

Opomba: Na sliki so obsegi in deleži NPE izračunani za podvzorce bank, sestavljene z zaporednim izključevanjem bank z največjimi obsegi NPE. V zadnjem desnem stolpcu je pri treh bankah obseg NPE zmanjšan za 50 %, njihova izpostavljenost pa je tokrat vključena v imenovalce kazalnika.

Vir: Banka Slovenije.

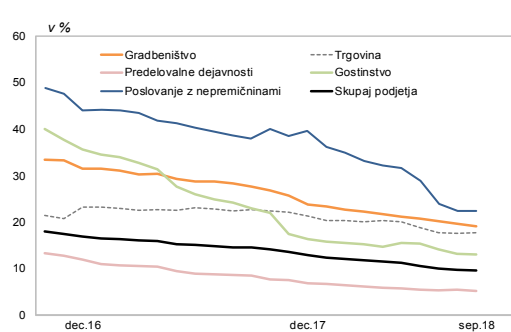
Pri zniževanju obstoječih NPE je učinkovitost makrobonitetne politike precej omejena, večji vpliv ima lahko pri preprečevanju nastanka novih. Nadaljnje zmanjševanje obsega NPE je v pristojnosti posameznih bank, glede na dosedanje trende in načrte pa je manjši delež dosegljiv cilj, če se skupaj z ohranjanjem kreditnih standardov omeji priliv novih NPE. Vsi instrumenti monetarne politike za preprečevanje nastanka novih NPE, namenjeni preprečevanju čezmerne kreditne rasti, omejevanju neravnovesij na nepremičninskem trgu in čezmerne zadolženosti gospodinjstev, imajo tudi ugodne posredne učinke na manjši priliv novih nedonosnih izpostavljenosti bank.

Slika 6: Delež NPE po skupinah komitentov

Vir: Banka Slovenije.

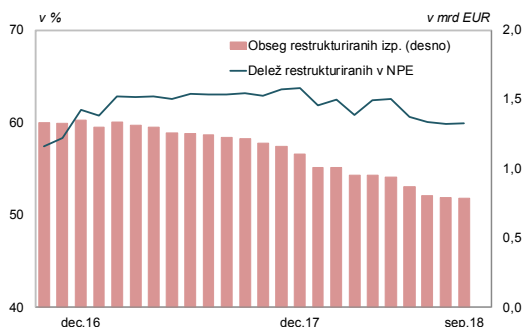
Slika 7: Delež NPE po dejavnosti podjetij

Zniževanje NPE je bilo leta 2018 najhitreje v sektorju podjetij, kjer se je obseg v devetih mesecih leta 2018 zmanjšal za 426 mio EUR. Kakovost tega dela portfelja ostaja najnižja, saj je delež NPE velik 9,6 % in obsega 1,3 mrd EUR, kar sta dve tretjini NPE vsega bančnega sistema. Deleži v dejavnostih, ki pomenijo skoraj dve tretjini vseh NPE podjetij – poslovanje z nepremičninami (22,3 %), gradbeništvo (19,1 %), trgovina (17,6 %) in gostinstvo (13,0 %) –, so precej nad povprečjem sektorja.

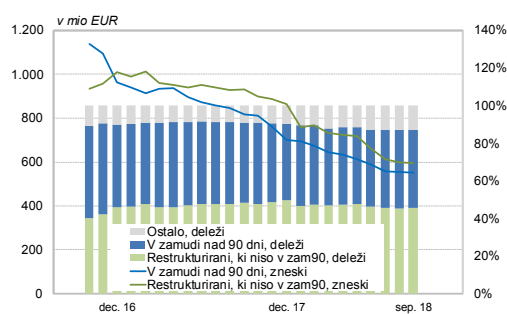
Pomemben delež NPE do podjetij je izpostavljenost v restrukturiranju, kjer se delež terjatev v NPE zmanjšuje.¹¹ To pomeni postopno uspešno prestrukturiranje, kar je glede na ugodno gospodarsko okolje in finančni položaj podjetij tudi pričakovano.

Slika 8: Obseg in delež restrukturiranih terjatev v NPE v sektorju podjetij

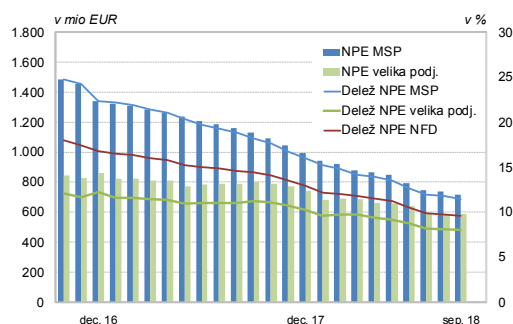
Vir: Banka Slovenije.

Slika 9: Struktura NPE v sektorju podjetij

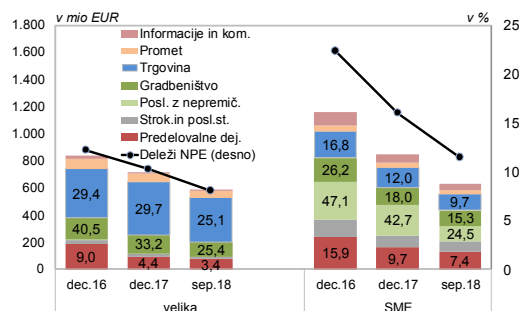

Obseg NPE do malih in srednjih podjetij (v nadaljnjem besedilu: MSP) se je v devetih mesecih 2018 pospešeno zmanjšal na 719 mio EUR,¹² kljub temu pa ostaja njihov delež v strukturi NPE velik. Kakovost izpostavljenosti do MSP je nadpovprečno slaba, 11,5-odstotni delež NPE. V izpostavljenosti do velikih podjetij in ob podobni hitrosti zniževanja kot v MSP znaša delež NPE 8,0 %.

Slika 10: Nedonosne izpostavljenosti glede na velikost podjetij

Slika 11: Nedonosne izpostavljenosti glede na velikost in dejavnost podjetij

Opomba: Številke na desni sliki pomenijo deleže NPE v posamezni dejavnosti, medtem ko višina stolpcev pomeni obseg NPE.

Vir: Banka Slovenije.

V dveh dejavnostih, kjer je sicer zbran največji del NPE v velikih podjetjih, v trgovini in gradbeništvu, je kakovost portfelja izrazito slabša kot v MSP.¹³ Po slabi kakovosti naložb MSP izstopa dejavnost poslovanja z nepremičninami, kjer skoraj ni več velikih podjetij (24,5-odstotni delež NPE). Prizadevanja bank in boljši finančni položaj podjetij so v primerjavi s koncem leta 2016 vsaj za 30 % zmanjšali obseg NPE v vseh dejavnostih MSP.¹⁴ Nadaljnje izboljšanje portfelja MSP leta 2018 potrjujejo tudi prehodne matrike. Povečuje se delež prehodov v višje bonitetne razrede in zmanjšuje delež prehodov v nižje.¹⁵

¹¹ Septembra 2018 je bilo restrukturiranih terjatev 60 %, konec leta 2017 pa 64 %. Četrtnina oziroma 15 % vseh NPE so terjatve, ki so po restrukturiranju znova v zamudi nad 90 dni. Preostale terjatve, katerih delež se je v zadnje pol leta zmanjšal na 46 %, so v statusu opazovanja.

¹² Ta NPE pomenijo 55 % vseh NPE do podjetij, kar je 6 odstotnih točk manj kot konec 2016.

¹³ V velikih trgovskih podjetjih je septembra 2018 še vedno 25,1 % NPE. Delež NPE v velikih gradbenih podjetjih se je sicer hitreje zmanjševal, a je pri 25,4 % še vedno visok.

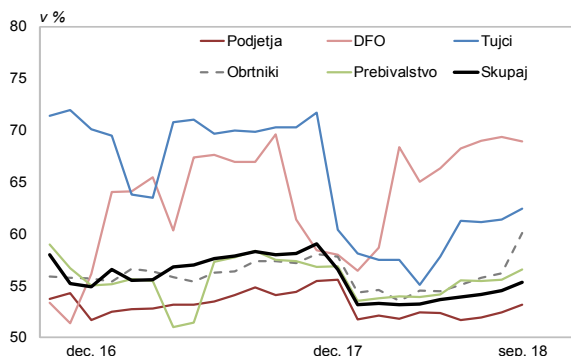
¹⁴ Več o tem v Poročilu o finančni stabilnosti, Banka Slovenije, junij 2018.

¹⁵ To je v primerjavi z velikimi podjetji večje pri MSP. Vendar je pri velikih podjetjih prisotna večja variabilnost med leti kot pri MSP.

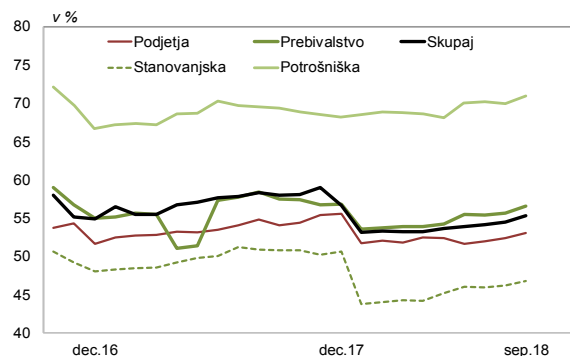
6. Stanje pokritosti nedonosnih izpostavljenosti bank z oslabitvami in zavarovanji

Pokritost NPE z oslabitvami se še naprej izboljšuje¹⁶ in je na ravni vsega portfelja septembra 2018 znašala 55,4 %. Obseg oslabitev se je zmanjševal skupaj z zniževanjem NPE, tudi v primerih obsežnih odpisov NPE v nekaterih delih (npr. pokritost NPE do tujcev). Pri izpostavljenosti do prebivalstva se ohranja nekoliko višja pokritost z oslabitvami potrošniških posojil v primerjavi s stanovanjskimi. Nedonosna potrošniška posojila so pokrita 71-odstotno, stanovanjska pa 47-odstotno. Pokritost stanovanjskih posojil z oslabitvami je manjša zaradi večje pokritosti z zavarovanji.¹⁷

Slika 12: Pokritost NPE z oslabitvami po skupinah komitentov

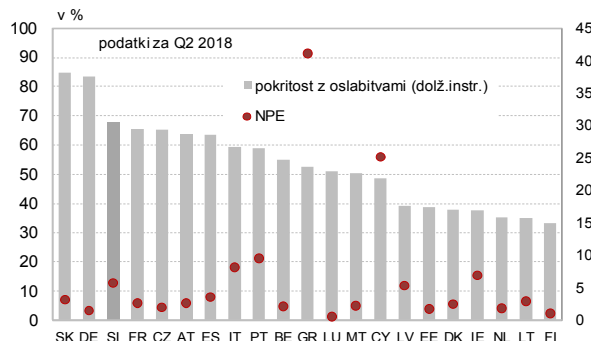
Slika 13: Pokritost NPE do prebivalstva z oslabitvami

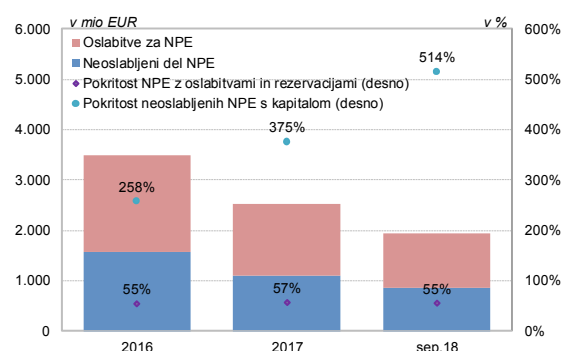
Vir: Banka Slovenije.

Odpornost bančnega sistema se je dodatno okrepila z naraščanjem kapitalne ustreznosti in zmanjšanjem NPE.¹⁸ V primerjavi z drugimi državami evrskega območja slovenski bančni sistem izstopa po pokritosti z oslabitvami, visoka pokritost s kapitalom pa zagotavlja dodatno robustnost bank ob povečanju kreditnega tveganja.

Slika 14: Pokritosti NPE v državah evrskega območja

Slika 15: Pokritost neoslabljenih NPE s kapitalom

Vir: ECB (Consolidated banking data), Banka Slovenije.

Nedonosne izpostavljenosti na ravni bančnega sistema so v povprečju 86-odstotno pokrite z oslabitvami in zavarovanji. Pokritost NPE do tujcev in obrtnikov je 92-odstotna, do podjetij pa 84-odstotna. NPE v gostinstvu so razmeroma slabo pokrita z oslabitvami, vendar je pokritost v kombinaciji z zavarovanji 96-odstotna in s tem nadpovprečna v primerjavi z drugimi dejavnostmi. Po istem merilu izstopa še dejavnost različnih strokovnih in poslovnih storitev. V gradbeništvu je skupna

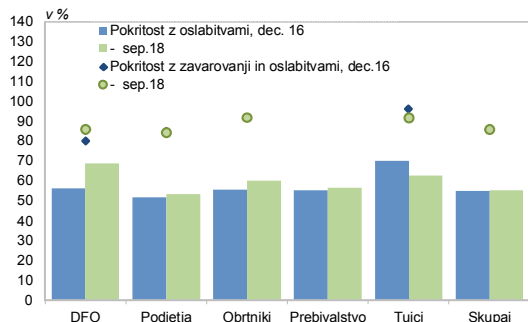
¹⁶ Izraz »oslabitve« označuje popravke oziroma prilagoditve vrednosti in rezervacije za kreditne izgube, ki so jih banke evidentirale v skladu z MSRP 9. Pri tem se popravki vrednosti za kreditne izgube nanašajo na finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti, in finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Prilagoditve vrednosti za kreditne izgube se nanašajo na finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ki niso namenjena za trgovanje. Rezervacije za kreditne izgube se nanašajo na prevzete in pogojne obveze bank iz zunajbilančne evidence (oziroma na tako imenovane zunajbilančne izpostavljenosti).

¹⁷ Ker je poročanje združeno za fizične osebe, ni mogoče izračunati pokritosti z zavarovanji in oslabitvami brez preliivanja med posameznimi posli.

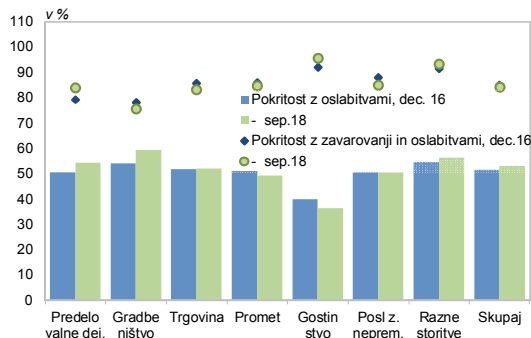
¹⁸ Skupna NPE so do septembra 2018 padla pod 2,0 mrd EUR, njihov neoslabljeni del pa znaša dobrih 0,9 mrd EUR. Predpisani kapital bank je do junija 2018 presegel 5-kratnik neoslabljenega dela NPE, kar je enkrat več kot konec leta 2016.

pokritost NPE 76-odstotna in odraža relativno slabšo pokritost z zavarovanji, pokritost z oslabitvami pa je nadpovprečno visoka (59-odstotna) v primerjavi s povprečjem podjetij (53-odstotna).

Slika 16: Pokritost NPE po skupinah komitentov

Slika 17: Pokritost NPE po dejavnostih

OPOMBA: Na sliki 16 in sliki 17 je prikazana pokritost NPE z oslabitvami in rezervacijami ter zavarovanji, pri čemer je upoštevana vrednost zavarovanja le do višine neoslabljenega dela terjatve oziroma vsa vrednost zavarovanja, če te višine ne dosega.

Vir: Banka Slovenije.

7. Uresničevanje zavez, ki jih je Republika Slovenija dala EU v skladu s pravili o državnih pomočeh

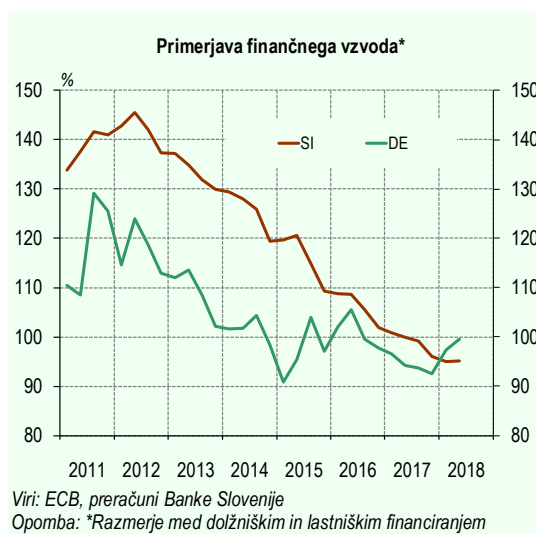
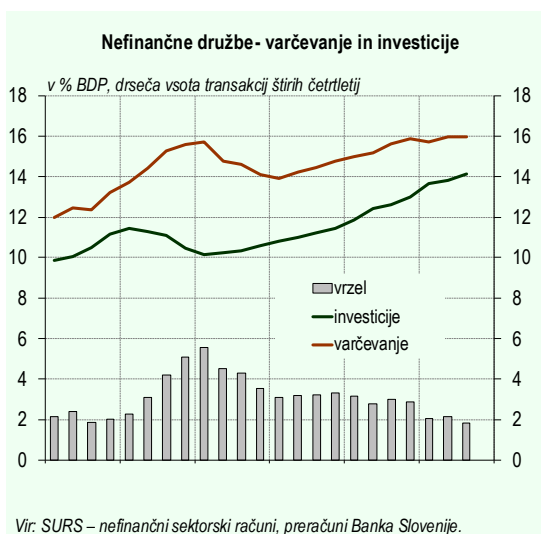
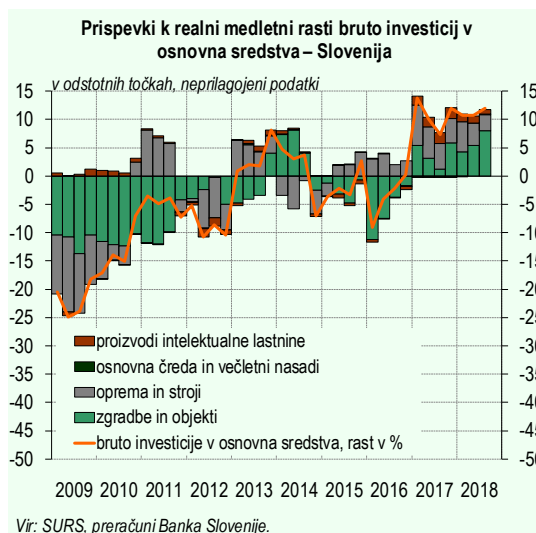
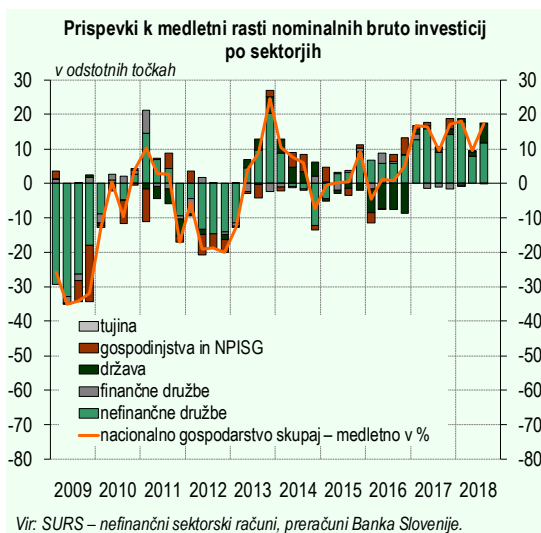
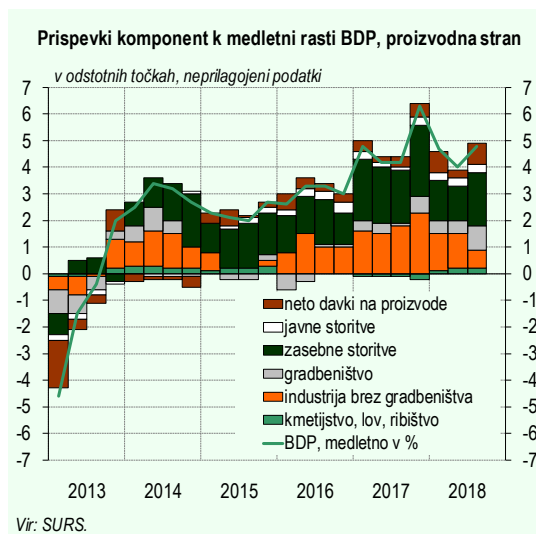
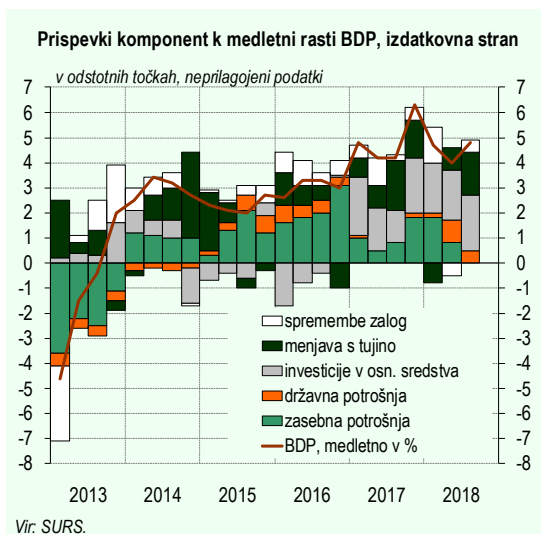
V obdobju, na katero se nanaša to poročilo, je bila Abanka, d. d., v 100-odstotni lasti Republike Slovenije, medtem ko se je njen lastniški delež v NLB, d. d., s 100 % zmanjšal na 35 %. Lastniška deleža upravlja Slovenski državni holding, d. d. (v nadaljnjem besedilu: SDH).

Vlogo nadzornega zaupnika pri nadzoru nad pravilnim izvajanjem zavez, ki jih je Republika Slovenija v zvezi z navedenima bankama zaradi odobrene državne pomoči dala Evropski komisiji (v nadaljnjem besedilu: zaveze), izvaja družba KPMG poslovno svetovanje, d. o. o., Ljubljana. Pri tem je treba poudariti, da so v zvezi z NLB, d. d., 10. avgusta 2018 začele veljati nove zaveze, s katerimi so bili med drugim spremenjeni roki za izvedbo prodaje delnic NLB, d. d., v državni lasti. Republika Slovenija je izpolnila prodajno zavezo za NLB, d. d., saj je do konca leta 2018 lastniški delež v NLB, d. d., zmanjšala na največ 50 %. Po uspešno izvedeni prvi fazi privatizacije NLB, d. d., ima Republika Slovenija ob koncu leta 2018 v posesti le še 35-odstotni lastniški delež. SDH načrtuje, da bo do konca leta 2019 prodal še 10-odstotni delež v NLB, d. d., minus eno delnico, s čimer se bo lastniški delež Republike Slovenije v skladu z zavezami zmanjšal na dovoljenih 25 odstotkov plus eno delnico.

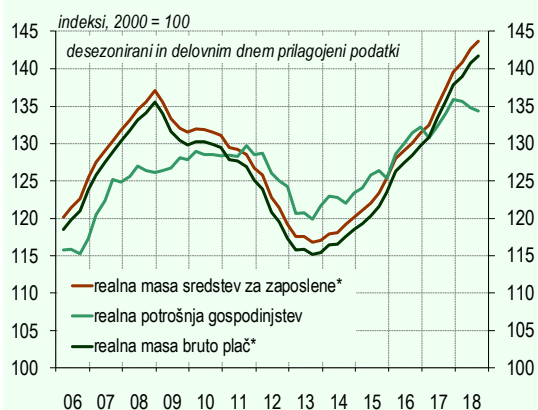
Abanka, d. d., je po pripojitvi Banke Celje leta 2017 končala zadnje postopke poslovne konsolidacije in nekatere aktivnosti v zvezi z dezinvestiranjem sredstev. V skladu z zavezami je skrajni rok za podpis pogodbe o prodaji in nakupu v postopku prodaje Abanke, d. d., 30. junij 2019, zato so se že začela vsa pripravljala in nekatera procesna dejanja za izvedbo postopka privatizacije te banke.

Nadzorni zaupnik za obravnavano obdobje še ni pripravil poročil o izpolnjevanju zavez, saj je rok za pripravo konec maja 2019. V poročilu za NLB, d. d., za obdobje od 1. 1. do 9. 8. 2018 nadzorni zaupnik ugotavlja, da je banka zaveze spoštovala ob upoštevanju dejstva, da se je v tem obdobju Republika Slovenija z Evropsko komisijo pogajala o spremembi prodajne zaveze. Tudi glede Abanke, d. d., je nadzorni zaupnik v poročilu za prvo polletje 2018 ugotovil, da se zaveze spoštujejo.

Statistična priloga – makroekonomski položaj Slovenije

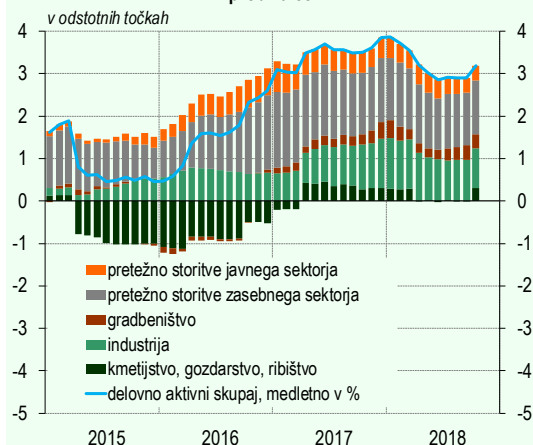

Realna masa bruto plač in sredstev za zaposlene ter končna potrošnja gospodinjstev

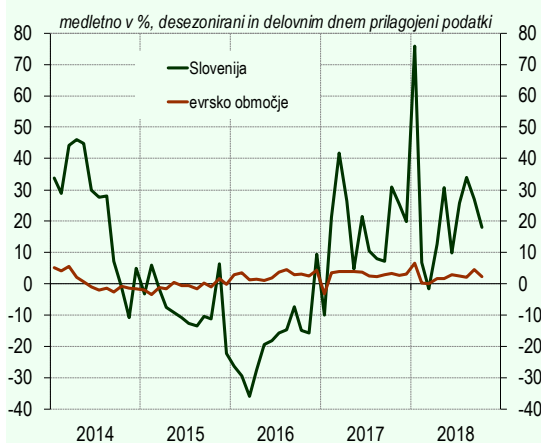
Opomba: * Deflacirano z desezanim indeksom HICP.
Vir: SURS – nacionalni računi, ECB, preračuni Banka Slovenije.

Prispevi k medletni spremembi števila delovno aktivnih prebivalcev

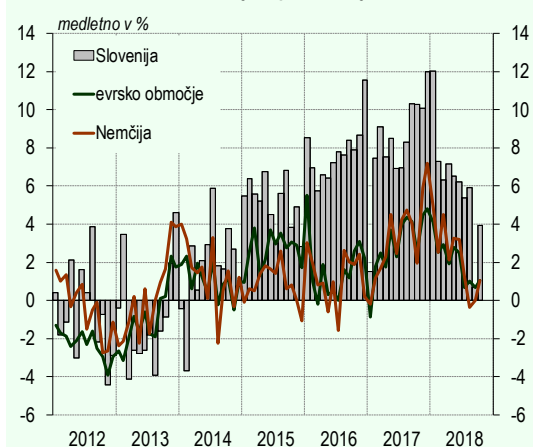
Vir: SURS, preračuni Banka Slovenije.

Obseg opravljenih del v gradbeništvu

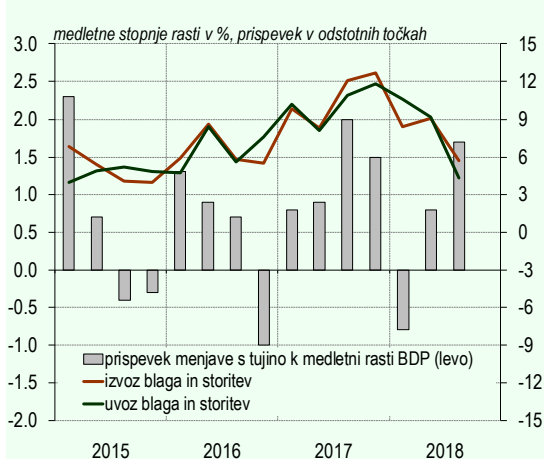
Vir: Eurostat, preračuni Banka Slovenije.

Industrijska proizvodnja

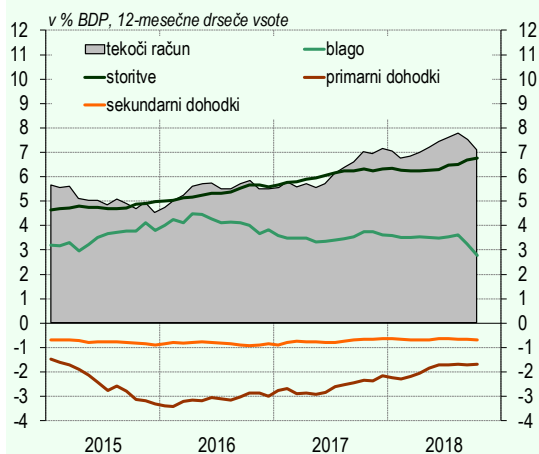
Vir: Eurostat, preračuni Banka Slovenije.

Menjava s tujino

Vir: SURS – nacionalni računi.

Komponente tekočega računa

Vir: Banka Slovenije, SURS.

